

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

7/5509
Ek cevap

09/02/2009

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.03/488/729

Konu : Yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 25/11/2008 tarihli ve A.01.0.GNS. 0.10. 00.02-7/5509-9481/20095 sayılı yazı,
b) Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü ifadeli, 26/11/2008 tarihli ve B.02.0.KKG.0.12/106-99-18/4677 sayılı yazı,
c) İçişleri Bakanlığı Genel Sekreterlik ifadeli, 15/12/2008 tarihli ve 1200.001/192 sayılı yazı,
ç) 30/12/2008 tarihli ve 3099/4323 sayılı yazı,
d) 19/01/2009 tarihli ve 149/211 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan ve İstanbul Milletvekili Süleyman Yağız tarafından Sayın Başbakan'a yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/5509 Esas No.lu soru önergesi, ilgi (b) yazı ile İçişleri Bakanlığının koordinatörlüğünde cevaplandırılması için gönderilmiş olup, anılan Bakanlıkça soru önergesinin Bakanlığımızı ilgilendirdiği değerlendirilerek ilgi (c) yazıyla Bakanlığımıza intikal ettirilmiştir. Söz konusu soru önergesiyle ilgili cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (ç) yazımızla ek süre istenilmiş olup, soru önergesine konu edilen hususlarda ilgili birimlerle yazışmaların devam ettiği ve Bakanlığımıza bilgi iletildiğinde ayrıca cevap verileceğinden bahisle Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan kısmî cevap örneği ilgi (d) yazımızla gönderilmiştir.

7/5509 Esas No.lu soru önergesine, Bakanlığımıza iletilen bilgiler doğrultusunda hazırlanan ek cevap örneği iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Ali ŞAHİN
Bakan

EK:

Soru önergesi cevabı (2 adet)

DAĞITIM:

Gereği:

TBMM Başkanlığına

Bilgi:

Başbakanlığa

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.03/486/727
Konu : Yazılı soru önergesi

09/02/2009

Sayın Süleyman YAĞIZ
İstanbul Milletvekili
T.B.M.M.

Sayın Başbakan'a yöneltilip İçişleri Bakanlığı koordinatörlüğünde yazılı olarak cevaplandırılması tensip olunan 7/5509 Esas No.lu soru önergesi, anılan Bakanlıkça içerik itibarıyla Bakanlığımızca cevaplandırılmasının uygun olacağı değerlendirilerek 15/12/2008 tarihinde Bakanlığımıza gönderilmiştir. Söz konusu soru önergesine 19/1/2009 tarihli ve 148/210 sayılı yazımızla ilgili birimlerden talep edilen bilgiler iletilmiş ve ayrıca cevap verileceği bildirilmiş olup, soru önergesiyle ilgili cevap aşağıda sunulmuştur.

I- 04/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun;

A- "İletişimin tespiti, dinlenmesi ve kayda alınması" kenar başlıklı 135. maddesinde;

"(1) Bir suç dolayısıyla yapılan soruşturma ve kovuşturmada, suç işlendiğine ilişkin kuvvetli şüphe sebeplerinin varlığı ve başka suretle delil elde edilmesi imkânının bulunmaması durumunda, hâkim veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet savcısının kararıyla şüpheli veya sanığın telekomünikasyon yoluyla iletişimi tespit edilebilir, dinlenebilir, kayda alınabilir ve sinyal bilgileri değerlendirilebilir. Cumhuriyet savcısı kararını derhâl hâkimin onayına sunar ve hâkim, kararını en geç yirmidört saat içinde verir. Sürenin dolması veya hâkim tarafından aksine karar verilmesi halinde tedbir Cumhuriyet savcısı tarafından derhâl kaldırılır.

(2) Şüpheli veya sanığın tanıklıktan çekinebilecek kişilerle arasındaki iletişimi kayda alınamaz. Kayda alma gerçekleşikten sonra bu durumun anlaşılması hâlinde, alınan kayıtlar derhâl yok edilir.

(3) Birinci fıkra hükmüne göre verilen kararda, yüklenen suçun türü, hakkında tedbir uygulanacak kişinin kimliği, iletişim aracının türü, telefon numarası veya iletişim bağlantısını tespiti imkân veren kodu, tedbirin türü, kapsamı ve süresi belirtilir. Tedbir kararı en çok üç ay için verilebilir; bu süre, bir defa daha uzatılabilir. Ancak, örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlarla ilgili olarak gerekli görülmesi halinde, hâkim bir aydan fazla olmamak üzere sürenin müteaddit defalar uzatılmasına karar verebilir.

(4) Şüpheli veya sanığın yakalanabilmesi için, mobil telefonun yeri, hâkim veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet savcısının kararına istinaden tespit edilebilir. Bu hususa ilişkin olarak verilen kararda, mobil telefon numarası ve tespit işleminin süresi belirtilir. Tespit işlemi en çok üç ay için yapılabilir; bu süre, bir defa daha uzatılabilir.

(5) Bu madde hükümlerine göre alınan karar ve yapılan işlemler, tedbir süresince gizli tutulur.

(6) Bu madde kapsamında dinleme, kayda alma ve sinyal bilgilerinin değerlendirilmesine ilişkin hükümler ancak aşağıda sayılan suçlarla ilgili olarak uygulanabilir:

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

- a) Türk Ceza Kanununda yer alan;
1. Göçmen kaçakçılığı ve insan ticareti (madde 79, 80),
 2. Kasten öldürme (madde 81, 82, 83),
 3. İşkence (madde 94, 95),
 4. Cinsel saldırı (birinci fıkra hariç, madde 102),
 5. Çocukların cinsel istismarı (madde 103),
 6. Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti (madde 188),
 7. Parada sahtecilik (madde 197),
 8. Suç işlemek amacıyla örgüt kurma (iki, yedi ve sekizinci fıkralar hariç, madde 220),
 9. Fuhuş (madde 227, fıkra 3),
 10. İhaleye fesat karıştırma (madde 235),
 11. Rüşvet (madde 252), (1)
 12. Suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama (madde 282),
 13. Silahlı örgüt (madde 314) veya bu örgütlere silah sağlama (madde 315),
 14. Devlet Sırlarına Karşı Suçlar ve Casusluk (madde 328, 329, 330, 331, 333, 334, 335, 336, 337) suçları.
- b) Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunda tanımlanan silah kaçakçılığı (madde 12) suçları.
- c) Bankalar Kanununun 22 nci maddesinin (3) ve (4) numaralı fıkralarında tanımlanan zimmet suçu,
- d) Kaçakçılıkla Mücadele Kanununda tanımlanan ve hapis cezasını gerektiren suçlar.
- e) Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 68 ve 74 üncü maddelerinde tanımlanan suçlar.

(7) Bu maddede belirlenen esas ve usuller dışında hiç kimse, bir başkasının telekomünikasyon yoluyla iletişimini dinleyemez ve kayda alamaz.";

B- "Müdafin bürosu ve yerleşim yeri" kenar başlıklı 136. maddesinde;

"(1) Şüpheli veya sanığa yüklenen suç dolayısıyla müdafin bürosu, konutu ve yerleşim yerindeki telekomünikasyon araçları hakkında, 135 inci madde hükmü uygulanamaz."

Hükümlerinin yer aldığı malûmlardır.

II- Ceza muhakemesinde kullanılmak üzere telekomünikasyon yoluyla yapılan iletişimin denetlenmesi konusu, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun yukarıda da belirtilen 135 ve devamı maddelerinde düzenlenmiş olup, bu tedbirin uygulanabilmesi için, anılan maddelerde öngörülen şartların gerçekleşmiş olması gerekmektedir. Buna göre, iletişimin tespiti tedbirinin uygulanabilmesi için, her şeyden önce bir suç dolayısıyla yapılan soruşturma ve kovuşturmanın mevcut olması gerekmektedir. Ortada işlenmiş bir suç yoksa veya herhangi bir soruşturma veya kovuşturma başlatılmamışsa, Ceza Muhakemesi Kanununun 135 ve devamı maddelerine göre iletişimin tespiti mümkün olmayacaktır. 135. maddenin altıncı fıkrasına göre, dinleme, kayda alma ve sinyal bilgilerinin değerlendirilmesine ilişkin hükümler ancak bu fıkroda sayılan suçlar hakkında uygulanabilecektir. Fıkradaki suçlar sınırlayıcı bir şekilde belirlenmiş olup, suç

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

katalogunun yorum veya kıyas yoluyla genişletilmesi mümkün değildir. Ayrıca, şüpheli veya sanığa yüklenen suç sebebiyle müdafinin iletişiminin tespiti tedbirine müraacat edilmesi de söz konusu değildir.

Öte yandan, 135. maddenin birinci fıkrasının amir hükmü gereği, telekomünikasyon yoluyla iletişimin tespiti, dinlenebilmesi, kayda alınması veya sinyal bilgilerinin değerlendirilmesi, ancak hâkim veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet savcısının kararıyla mümkün bulunmaktadır.

III- Anayasanın 98. maddesinin ikinci fıkrasında, Türkiye Büyük Millet Meclisinin bilgi edinme ve denetim yollarından biri olan “soru”nun, Bakanlar Kurulu adına, sözlü veya yazılı olarak cevaplandırılmak üzere Başbakan veya bakanlardan bilgi istemekten ibaret olduğu; aynı maddenin son fıkrasında da soru ile ilgili önergelerin verilme şekli, içeriği ve kapsamı ile cevaplandırılma, görüşme ve araştırma yöntemlerinin Meclis İçtüzüğü ile düzenleneceğinin öngörüldüğü; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün, “Soru” kenar başlıklı 96. maddesinde “soru”nun kısa, gerekçesiz ve kişisel görüş ileri sürülmeksizin, kişilik ve özel yaşama ilişkin konuları içermeyen bir önerge ile Hükûmet adına sözlü veya yazılı olarak cevaplandırılmak üzere, Başbakan veya bir bakandan açık ve belli konular hakkında “bilgi istemek”ten ibaret olduğunun belirtildiği; “Sorulamayacak konular” kenar başlıklı 97. maddesinde de, başka bir kaynaktan kolayca öğrenilmesi mümkün olan konular ile tek amacı istişare sağlamaktan ibaret konuların ve konusu evvelce Başkanlığa verilmiş gensoru önergesiyle aynı olan soruların sorulamayacağının hükme bağlandığı malûmlardır.

Anayasanın 9. maddesindeki, yargı yetkisinin Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılacağı; 138. maddesindeki, hâkimlerin görevlerinde bağımsız oldukları; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanî kanaatlerine göre hüküm verecekleri, hiçbir organ, makam, merci veya kişinin, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremeyeceği; genelge gönderemeyeceği; tavsiye ve telkinde bulunamayacağı; görülmekte olan bir dava hakkında Yasama Meclisinde yargı yetkisinin kullanılması ile ilgili soru sorulamayacağı, görüşme yapılamayacağı veya herhangi bir beyanda bulunulamayacağı yönündeki amir hükümleri ile Anayasa, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü ve Ceza Muhakemesi Kanununun yukarıda belirtilen hükümleri dikkate alındığında, soru önergesinde yer alan diğer sorulara cevap verilmesine yasal imkân görülememiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Ali ŞAHİN
Bakan